

Když mozek spolupracuje se stimulátorem - přichází adaptivní hluboká mozková stimulace

10.4.2025 - | Fakultní nemocnice u sv. Anny

Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně provádí tento zákrok jako jedna ze tří pracovišť v Česku, a při realizaci této metody úzce spolupracují dvě kliniky - Neurochirurgická klinika FNUSA a LF MU a I. neurologická klinika FNUSA a LF MU.

Hluboká mozková stimulace spočívá v zavedení tenkých elektrod přímo do mozku, kde poté pomocí propojeného podkožního neurostimulátoru probíhá stimulace pacientova mozku. „Jde o přibližně pět až šest hodin trvající operaci, kde přesnost je nesmírně důležitá. Oblast v hloubi mozku, do které se elektrody zavádí, je totiž velká asi jako zrnko rýže a elektrody samotné umožňují vůli stimulace jen asi milimetr na každou stranu. Je také důležité, že při operaci pacient zůstává při vědomí a my ho můžeme monitorovat, abychom věděli, kde mají elektrody největší klinický efekt,“ popisuje přednosta Neurochirurgické kliniky Radim Jančálek.

Na konci minulého roku byl pacientovi voperován první nový typ dobíjitelného stimulátoru, který je zajímavý zejména možností adaptivní stimulace. Samozřejmostí je dobíjení na stejném principu jako mají moderní mobily či hodinky, tedy pouze přiložením nabíjecího disku přes kůži. Adaptivní stimulace znamená, že elektrody při ní dokáží přecházet elektrické impulsy pacientova mozku a samy si podle toho nastaví optimální intenzitu stimulace. To zvyšuje komfort pro pacienta a snižuje spotřebu baterie neurostimulátoru.

Úzká spolupráce s I. neurologickou klinikou, potažmo s Centrem pro abnormální pohyby a parkinsonismus, které na klinice funguje, je přitom klíčová. Ne každý pacient s Parkinsonovou chorobou je totiž pro tuto terapii vhodný, a také samotné nastavení DBS je individuální. „Každý pacient je jiný a pro každého máme k dispozici jiné řešení. Samozřejmě existuje již spousta léků, důležitá je i terapie neléková, v podobě fyzioterapie či vlastní aktivity pacienta. K hluboké mozkové stimulaci přistupujeme u přibližně třiceti pacientů ročně, většinou tehdy, kdy je běžná léková terapie již neúčinná. Odstraněním příznaků jako je třes, zpomalenost a zatuhlost se nám daří pacienty vrátit o několik let zpět a zvýšit jim kvalitu života,“ dodává primář I. neurologické kliniky Marek Baláž.

V České republice byla hluboká mozková stimulace použita u přibližně tisícovky pacientů, ve Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně bylo od roku 2003 operováno 355. Osmdesát procent z nich trpí Parkinsonovou chorobou, nicméně DBS se používá například také u pacientů s epilepsií.

<https://www.fnusa.cz/kdyz-mozek-spolupracuje-se-stimulatorem-prichazi-adaptivni-hluboka-mozkova-stimulace>